2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

6. SINIF TÜRKÇE DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **16 p**

Kaybolan Yıldızlar

Büyük şehirlerde yaşayan pek çok çocuk, gece gökyüzünde yalnızca birkaç yıldız görebilir. Oysa yıldızlar yerinden kaybolmamıştır. Onları göremememizin nedeni ışık kirliliğidir. Işık kirliliği, sokak lambaları, reklam panoları ve binalardan yayılan yapay ışığın gereğinden fazla ve yanlış yönde kullanılmasıdır.

Bu sorunun etkileri yalnızca insanlarla sınırlı değildir. Geceleri göç eden bazı kuşlar, yönlerini bulurken yıldızlardan yararlanır. Parlak şehir ışıkları bu kuşların yollarını şaşırmasına neden olabilir. Deniz kaplumbağası yavruları da yumurtadan çıktıktan sonra denizin üzerindeki doğal parıltıya doğru ilerler. Kıyıdaki parlak ışıklar onları denizden uzaklaştırıp karaya yöneltebilir.

Peki, ne yapabiliriz? Öncelikle kullanılmayan ışıkları kapatabiliriz. Bahçe ve sokak lambalarının ışığı gökyüzüne değil, yere doğru yönlendirilebilir. Kıyılarda kaplumbağaların yumurtladığı dönemlerde ışıklar azaltılabilir. Bu önlemler hem enerji tasarrufu sağlar hem de gece canlılarını korur.

Belki bir gün şehirde yaşayan çocuklar da balkonlarından Samanyolu'nu görebilir.

Bu metin "problem–çözüm" yapısıyla düzenlenmiştir. Bu yapıdan yararlanarak metindeki önemli bilgileri bulunuz: **problemi** tanımıyla birlikte, problemin canlılar üzerindeki **iki sonucunu** ve önerilen **üç çözümü** yazınız. Ayrıca metinde çözüm bölümünün başladığını gösteren ifadeyi belirtiniz.

2. Yukarıdaki metnin başlığı "Kaybolan Yıldızlar"dır. Oysa metinde "yıldızlar yerinden kaybolmamıştır" denmektedir. Başlığı metnin içeriğiyle ilişkilendirerek yorumlayınız. Son cümlenin metne kattığı anlamı da açıklayınız. **14 p**

3. Bir öğrenci "Işık kirliliği yalnızca yıldızları izlemeyi sevenlerin sorunudur." demektedir. Bu görüşü metindeki bilgilere dayanarak değerlendiriniz. **14 p**

4.

Belediye internet sitesi › Duyurular › Karanlık Gökyüzü Haftası

Bu hafta ışıkları kısalım, yıldızları görelim!

Fotoğraf 1: Işıl ışıl şehir, gökyüzünde yıldız yok

Fotoğraf 2: Aynı şehir, ışıklar kısılmış; yıldızlar görünüyor

[Video] **2 dk:** "Bir deniz kaplumbağası yavrusunun yolculuğu" · [Harita] **Etkileşimli harita:** Etkinliğe katılan mahalleler

Kısa metin: Işık kirliliği yıldızları görmemizi engeller, gece canlılarını olumsuz etkiler. 22.00–23.00 arasında gereksiz ışıklarınızı kapatın.

a) Sayfadaki iki fotoğrafın yan yana konulmasının amacı nedir? Bu amacı metin yerine fotoğraflarla vermenin okura ne kazandırdığını açıklayınız. **7 p**

b) Videonun ve haritanın sayfaya kattığı bilgiyi yazınız. Sayfanın mesajını daha etkili kılmak için eklenebilecek bir çoklu ortam ögesi öneriniz. **7 p**

5. **14 p**

1. Ay, bulutların arkasından utangaç utangaç baktı.
2. Şehir ışıkları, yıldızlara "Çekilin, artık gece benim!" diye bağırdı.
3. Gökyüzü, üzerine mürekkep dökülmüş bir defter gibiydi.

Her cümledeki söz sanatını belirleyiniz. 2. cümlede neden iki söz sanatının birlikte bulunduğunu açıklayınız. Ardından gece gökyüzüyle ilgili, benzetme sanatı içeren özgün bir cümle yazınız.

6. **14 p**

Okulunuzun bahçesindeki büyük projektörler bütün gece açık kalıyor ve ışıklarını gökyüzüne doğru yayıyor. Bahçedeki ağaçlarda yuva yapan kuşlar var. Okul yönetimi, güvenlik için bahçenin gece tamamen karanlık kalmasını istemiyor.

Bu soruna hem kuşları hem de okulun güvenliğini gözeten bir çözüm planı hazırlayınız. Planınızda en az iki adım bulunsun; uygulamada karşılaşılabilecek bir engeli ve bu engelin nasıl aşılacağını da yazınız.

7. **14 p**

Bir öğrencinin gezi notu:

Geçen yaz ailemle Muğla'ya gittik. Kıyıda deniz kaplumbağalarının yumurtaladığı bir kumsal vardı. Gece kumsala ışık tutmak yasaktı. Görevli Selin hanım bize "Yavrular ışığa yönelir, lütfen fenerlerinizi kapatın" dedi. O gece Samanyolunu ilk kez gördüm.

Nottaki yazım ve noktalama yanlışlarını bulunuz. Her yanlışın doğrusunu yazınız ve hangi kurala göre düzelttiğinizi belirtiniz.